

Heti gazdasági figyelő (2023. június 13.) - HORVÁTORSZÁG

Makrogazdasági hírek

Jó eredményeket ért el a horvát turizmus az év első öt hónapjában

A horvát turizmus és az ennek köszönhető fogyasztás a horvát Adóhivatal legfrissebb adatai szerint a folyó év első 5 hónapjában rekorderedményeket ért el. A szállásslolgáltatási ágazatban 46%-os bevétel növekedés észlelhető a 2023. január-májusi időszakban, amikor az összbevétel 403 M euró volt a tavalyi 275 M euróhoz viszonyítva. Az Adóhivatal adatai szerint a horvát szállásadók által kiállított készpénzszámlák mennyisége azonban az év első öt hónapjában csak 22%-kal növekedett. A megnövekedett bevétel tehát a magasabb áraknak köszönhető. Hasonló a helyzet a vendéglátásban is. A kávézók, éttermek a múlt hónapban 290 M euró forgalmat bonyolítottak, a tavaly májusi 224 M euróhoz viszonyítva, ami csaknem 30%-os forgalomnövekedést jelent, 5%-kal több kiadott számla kiállítása mellett. Az év elejétől a szektor összbevételei elérték a 999 M eurót, ami 31%-os növekedés 2022 első öt hónapjához viszonyítva, a kiállított számlák száma viszont csak 8,4%-kal növekedett.

1,5 Mrd euró értékű eurókötvényt bocsátott ki a horvát állam

A Horvát Köztársaság Pénzügyminisztériuma 2023. június 7-én egy 1,5 Mrd euró névértékű eurós államkötvényt bocsátott ki a nemzetközi tőkepiacon, 2035-ös lejáratral. Az éves kamat mértéke 4 % a várható hozam pedig 4,047%. A tranzakció egyetlen nap alatt zajlott le, rendkívül erős kereslet mellett, összesen több mint 6,4 Mrd euró értékben. A jegyzési könyv szerint több mint 200 egyéni befektető jegyeztette be érdeklődését Németországból, Nagy-Britanniából, Ausztriából, Franciaországból és USA-ból. Az érdeklődés mértéke és az elért végleges feltételek határozottan megerősítik Horvátország nemzetközi piaci hitelességét, az ország euróövezethez és a schengeni térséghez történt 2023. január 1-jei csatlakozást követően.

50%-os támogatás a LIFE projektekre

A Gazdasági és Fenntartható Fejlődési Minisztérium, a Környezetvédelmi és Energiahatékonysági Alappal együttműködve, támogatást biztosít a Hagyományos Projektek (SAP) társfinanszírozására a LIFE 2023 program keretein belül. A LIFE 2023. az Európai Unió környezetvédelmi és éghajlat-politikáját támogató programja, melynek célja a tagállamokat olyan új, innovatív megoldások megvalósításának támogatása, amelyekkel teljesítik az EU közös környezet-, természet- és éghajlatvédelmi céljait. A Környezetvédelmi és Energiahatékonysági Alap a LIFE 2023 projektjeit 50%-os mértékben támogatja. Az érdeklődő cégek, más jogi és természetes személyek valamint önkormányzatok 2023. augusztus 31-ig jelentkezhetnek a pályázatra, „Természet és biológiai változatosság”, „Körforgásos gazdaság és életminőség”, valamint „Klímaváltozások enyhítése és alkalmazkodás” elnevezésű témákban.

Vállalati hírek

A Jadrolinija d.d. megismétli a pályázatot, az ajánlattevők nem feleltek meg a kért „zöld” feltételeket

Nem lesznek „zöld” elektromos meghajtású utasszállító hajói a Jadrolinija hajózási társaságnak 2026 végéig, ugyanis a három elektromos meghajtású hajó építésére kiírt nyilvános pályázatban meghatározott feltételeknek egyetlen ajánlattevő sem tudott megfelelni. A Jadrolinija által kiírt pályázat nettó 45 M euró értékű, a befektetés legnagyobb része a Nemzeti Helyreállítási és Ellenállóképességi Tervből (NPOO) vissza nem térítendő

támogatásával valósul majd meg. Az elutasított hajógyárak közül három hajógyár – a Brodotrogir, a kraljevicai Dalmont és a sibeniki Iskra –horvátországi székhelyű, de a spanyol Astilleros Armon, az észt Baltic Workboats, az olasz Cantiere Navale Vittoria, valamint a holland Holland Shipyards Group sem felelt meg a Jadrolinija elvárásainak. A hajózási társaság egyelőre még nem döntött arról, hogy a megismételt pályázat kiírására mikor kerül sor, valamint, hogy változnak-e pályázati feltételek.

Regionális hírek

Magánklinika épül Csapán

Az Eszék közelében fekvő Csapán (Cepin) 25 M euró értékű magánklinika épül, amely ez év végén, legkésőbb a jövő év elején kezdi meg működését. A kórház 6500 m² területen nyújt majd különböző egészségügyi szolgáltatásokat a plasztikai és rekonstrukciós sebészet, urológia, fogászat, szemészet, belgyógyászat stb. területén. Két nagy, és egy kis műtőterem, illetve 6 apartman áll a betegek rendelkezésére. A kórház vezetését Milomir Ninkovic világhírű sebészprofesszor vállalta el, aki eddig a müncheni Bogenhausen klinika plasztikai, helyreállító- és kézsebészeti osztályát vezette, és a közelmúltig az Európai Plasztikai Sebészek Egyesületének elnöki pozícióját töltötte be. A klinika jövőre mintegy 100 egészségügyi dolgozó számára biztosít majd munkalehetőséget. A befektető Marko Pipunic, az egyik legnagyobb horvátországi mezőgazdasági és élelmiszeripari csoport, a Žito tulajdonosa. A csúcsmínőségű kórházi ellátással párhuzamosan az alapítók tervezik egy oktatóközpont létrehozását is, ahol 3-6 havonta meghatározott témájú orvosi szimpóziumok kerülnének megszervezésre, 50-100 orvos továbbképzése céljával.

Energetikai hírek

400 M euró befektetés várható a geotermikus energiaforrásokba Horvátországban

A múlt hét végén a horvát Szénhidrogén Ügynökség lezárta a Dráva menti geotermikus források felkutatására vonatkozó pályázatot, amely négy megye (Muraköz, Kapronca-Körös, Verőce-Drávamente és Eszék-Baranya) területén fekszik több mint 200 km²-en, és amely jelentős geotermikus potenciállal rendelkezik. A pályázati bizottság megállapította, hogy a pályázatra 16 ajánlat érkezett 11 különböző jelentkezőtől. A pályázók között vannak tekintélyes horvát vállalkozások, de számos, széles tapasztalattal rendelkező külföldi cég is benyújtotta ajánlatát. Összesen több mint 400 M euró értékű befektetésekről van szó, amelyek évi 600 ezer MWh új, megújuló forrásból származó energiát jelentenek Horvátország számára. Annak ellenére, hogy az országban a jelen pillanatban csupán egy geotermikus erőmű – a Belovár melletti Velika Ciglena – működik, a tavalyi 500 MW potenciál az idénre 1000 MW-ra növekedett. A tulajdonos Terra Energy Generation Company jelenleg próbafúrásokat hajt végre a Legrad 1 nevű kutatási mezőn, melynek eredményétől függően kerül majd megállapításra a kapacitás és a tartalékok mennyisége.

A horvátországi üzemanyag kiskereskedők elégedetlenek a kormány ársapkájával

Az üzemanyag piac normalizálódása dacára, a horvát kormány által meghatározott ársapka továbbra is szűk korlátok közé fogja a benzin-és dízel üzemanyagok kereskedelmi árrését. A legutóbbi, június 5-ei hatósági ármegállapítás szerint, az árrést 0,12 euró értékben maximálták. A kisforgalmazók nyílt közleményben fordultak a kormányhoz, követelve, hogy tekintettel az ágazat által elszenvedett 2,5 M eurós veszteségre és az ellátási zavarokra, számolja fel a hatósági ármegállapítás rendszerét. Ezen felül követelik az üzemanyagár meghatározására vonatkozó hatósági modell módosítását, illetve annak felszámolását. Emlékeztetnek rá, hogy az üzemanyagok ára újra az ukrajnai háború okozta európai

energiaválság előtti szinten van, a kormány június 5-ei ülésén elfogadott rendelete a forgalmazók maximális árrését azonban továbbra is csak minimálisan (2,5 eurócenttel; összesen 12 eurócentre) növelte. A kormány ezzel továbbra is a vállalkozókra hárítja az üzemanyagárak szabályozásának terhét. Az üzemanyagárak stabilizálódása fényében a kisebb forgalmazók az ármegállapítási módszer módosítását vagy állami támogatásokat követelnek. meglátásuk szerint, az üzemanyagárak kialakításának jelenlegi modelljéből egyrészt - az adók beszedésével - a kormány, másrészt pedig a gazdag EU-tagállamokból Horvátországba nyaralni érkezők húznak hasznot. 2023 első három hónapjában a kisforgalmazók több mint 2,5 M euró veszteséget szenvedtek el az üzemanyag-kereskedelemből. Ugyanakkor a kőolajtermékek értékesítéséből származó adóbevételek rekordszintet értek el.

A Solida első APV projektje Horvátországban

A Varasd melletti Ivanecen folyamatban van egy 15 MW névleges teljesítményű agropanerómű építése (APV), amely a Solida Csoport befektetéseként jön majd létre. A Solida a Horvát Villamosművek (HEP) után a második legnagyobb napenergia alapú villamosenergia termelő vállalat, amely összesen 30 naperóművel rendelkezik, és amely elsőként alkalmazza Horvátországban az *agrofotovoltaikus* rendszert, azaz a villamosenergia termelés és a mezőgazdasági termelés kombinációját egy területen. Nem hivatalos források szerint, ilyen projektek hamarosan Szlavóniában is várhatók, de a Solida Varasd megyében, és Krapina-Zagorje megyében is tervez naperóműveket építeni és velük kapcsolt ökológiai állattenyésztési projekteket megvalósítani a parlagon fekvő földterületeken. A szóban forgó projektet 20 hektáron tervezik megvalósítani, a karbantartást, azaz a fű „kaszálását” pedig mintegy 200 birka tenyésztésével oldják meg, melyek szabadon legelhetnek majd a naperómű-elemek alatt. A projekt befejezése 2024 közepére várható.

A második naperóművét adja át a RASCO

A kalinóci (Kalinovac) közműberendezéseket gyártó RASCO vállalat a második naperómű-projektje befejezése előtt áll Kapronca-Kőrös megyében. A 800.000 euró értékű, „Megújuló energiaforrások magasabb fokú kihasználása és az energiahatékonyság növelése” elnevezésű projekt az Európai regionális fejlesztési alapból kerül társfinanszírozásra, 379.000 euró összegben. A 324 kW teljesítményű naperómű a vállalat kalinóci telephelyének tetőszerkezetén épül, melynek köszönhetően a RASCO a villamosenergia szükségletének 70%-át saját, megújuló energiaforrásból fedezi. A projekt a becslések szerint mintegy 566 ezer kWh energia-megtakarítást biztosít a vállalatnak, melyből kb. 446 ezer kWh az új naperómű forrásából, 119 ezer kWh pedig az energiahatékonyságból következő energiacsökkenés, aminek köszönhetően 172 tonnával csökken a széndioxid kibocsájtás évente.

Forrás: Magyarország Nagykövetsége, Zágráb